

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ՍՏԱՏՈՒՏ

Եվրասիական տնտեսական միության դատարանի

ԳԼՈՒԽ I. Ընդհանուր դրույթներ

Դատարանի իրավական կարգավիճակը

1. Եվրասիական տնտեսական միության դատարանը (այսուհետ՝ Դատարան) Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ՝ Միություն) դատական մարմինն է, որը կազմավորվում է գործում է մշտական հիմունքներով՝ «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրին (այսուհետ՝ Պայմանագիր) եւ սույն Ստատուտին համապատասխան:

2. Դատարանի գործունեության նպատակը, սույն Ստատուտի դրույթների համաձայն, Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի, երրորդ կողմի հետ կնքվող՝ Միության միջազգային պայմանագրերի եւ Միության մարմինների որոշումների միատեսակ կիրառությունն ապահովելն է անդամ պետությունների եւ Միության մարմինների կողմից:

Սույն Ստատուտի նպատակների համար Միության մարմիններ ասելով՝ ենթադրվում են Միության մարմինները՝ բացի Դատարանից:

3. Դատարանն օժտված է իրավաբանական անձի համար նախատեսված իրավունքներով:

4. Դատարանն իրականացնում է սեփական փաստաթղթաշրջանառությունը, ունի սեփական կնիք ու ձեւաթուղթ՝ իր անվամբ, ստեղծում է պաշտոնական համացանցային կայք ու պաշտոնական տեղեկագիր:

5. Դատարանը մշակում է Դատարանի գործունեության ֆինանսավորման առաջարկներ եւ տնօրինում է այն միջոցները, որոնք «Միության բյուջեի մասին» հիմնադրույթի համաձայն տրամադրվում են Դատարանի գործունեության ապահովման համար:

6. Դատավորների, պաշտոնատար անձանց եւ Դատարանի աշխատակիցների վարձատրության պայմանները սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

ԳԼՈՒԽ II. Դատարանի կազմը

7. Դատարանի կազմում յուրաքանչյուր անդամ պետությունից ընդգրկվում է երկու դատավոր:

8. Դատավորի լիազորությունների ժամկետն ինը տարի է:

9. Դատավորները պետք է ունենան բարձր բարոյական հատկանիշներ, լինեն միջազգային եւ ներպետական իրավունքի ոլորտում բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ, ինչպես նաեւ, որպես կանոն, պետք է համապատասխանեն անդամ պետությունների բարձրագույն դատական մարմիններին ներկայացվող պահանջներին:

10. Դատավորները նշանակվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից՝ անդամ պետությունների ներկայացմամբ: Դատավորը պաշտոնը ստանձնելիս երդում է տալիս:

11. Դատավորները պաշտոնից ազատվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

12. Դատավորի լիազորությունները կարող են դադարեցվել հետեւյալ հիմքերով՝

1) Դատարանի գործունեության դադարեցումը.

2) դատավորի լիազորությունների ժամկետը լրանալը.

3) դատավորի գրավոր դիմումի առկայությունը՝ իր լիազորությունները վայր դնելու մասին՝ կապված այլ աշխատանքի անցնելու հետ կամ այլ պատճառներով.

4) առողջական վիճակի կամ այլ հարգելի պատճառներով դատավորի լիազորությունների կատարման անընդունակությունը.

5) դատավորի պաշտոնի հետ անհամատեղելի գործունեությամբ զբաղվելը.

6) Միությունում այն պետության անդամակցության դադարեցումը, որի կողմից ներկայացված է դատավորը.

7) դատավորի կողմից այն անդամ պետության քաղաքացիությունը կորցնելը, որի կողմից նա ներկայացված է.

8) դատավորի կողմից այնպիսի լուրջ իրավախախտում կատարելը, որն անհամատեղելի է դատավորի բարձր կարգավիճակի հետ.

9) դատավորի նկատմամբ դատարանի մեղադրական դատավճիռն ուժի մեջ մտնելը կամ դատավորի նկատմամբ բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցներ կիրառելու մասին դատարանի որոշման առկայությունը.

10) դատավորի գործունակությունը սահմանափակելու կամ նրան անգործունակ ճանաչելու մասին դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելը.

11) դատավորի մահը կամ նրան մահացած հայտարարելու կամ անհայտ բացակայող ճանաչելու մասին դատարանի որոշումն օրինական ուժի մեջ մտնելը:

13. Սույն Ստատուտի 12-րդ կետում նշված հիմքերով դատավորի լիազորությունների դադարեցման նախաձեռնությամբ կարող է հանդես գալ դատավորին ներկայացրած անդամ պետությունը, Դատարանը կամ ինքը՝ դատավորը:

Դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու նախաձեռնությամբ հանդես գալու հարցերը սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական միության դատարանի կանոնակարգով (այսուհետ՝ Կանոնակարգ), որը հաստատվում է Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

14. Դատարանի գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Դատարանի նախագահը: Դատարանի նախագահին ունի տեղակալ:

Դատարանի գործունեությանը Դատարանի նախագահի մասնակցության ժամանակավոր անհնարինության դեպքում այդ պարտականությունները կատարում է Դատարանի նախագահի տեղակալը:

15. Դատարանի նախագահը եւ նրա տեղակալն ընտրվում են Դատարանի կազմից՝ Կանոնակարգի համաձայն եւ հաստատվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

Դատարանի նախագահը եւ նրա տեղակալը չեն կարող լինել միեւնույն անդամ պետության քաղաքացի:

Լիազորությունների դադարեցման դեպքում Դատարանի նախագահը եւ նրա տեղակալն ընտրվում են այլ անդամ պետությունների կողմից ներկայացված դատավորներից՝ բացառությամբ այն անդամ պետությունների, որոնց կողմից ներկայացվել են համապատասխանաբար Դատարանի նախորդ նախագահը եւ նրա տեղակալը:

16. Դատարանի նախագահի եւ նրա տեղակալի լիազորությունների իրականացման ժամկետը երեք տարի է:

17. Դատարանի նախագահը՝

1) հաստատում է դատավորների եւ դատարանի գործունեության ու կազմավորման կարգը.

2) կազմակերպում է Դատարանի գործունեությունը.

3) լիազորությունների սահմաններում ապահովում է Դատարանի համագործակցությունն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների, օտարերկրյա եւ միջազգային դատական մարմինների հետ.

4) սույն Ստատուտով սահմանված կարգով Դատարանի աշխատակիցներին ու պաշտոնատար անձանց նշանակում է պաշտոնի եւ ազատում է պաշտոնից.

5) կազմակերպում է Դատարանի գործունեության մասին տեղեկությունների տրամադրումը զանգվածային լրատվության միջոցներին:

6) սույն Ստատուտի սահմաններում իրականացնում է այլ լիազորություններ:

18. Դատավորները չեն կարող ներկայացնել պետական կամ միջպետական մարմինների կամ կազմակերպությունների, առետրային կառույցների, քաղաքական կուսակցությունների եւ շարժումների, ինչպես նաեւ տարածքների, ազգերի, ժողովուրդների, սոցիալական կամ կրոնական խմբերի ու առանձին անհատների շահեր:

Դատավորներն իրավունք չունեն զբաղվելու ցանկացած այնպիսի գործունեությամբ, որը կապված է շահույթ ստանալու հետ՝ բացի գիտական, ստեղծագործական եւ մանկավարժական գործունեությունից:

19. Դատավորը չի կարող մասնակցել որեւէ այնպիսի գործի լուծմանը, որին նա ավելի վաղ մասնակցել է որպես վեճի կողմերից մեկի ներկայացուցիչ, լիազորված անձ կամ փաստաբան, ազգային կամ միջազգային դատարանի, քննչական հանձնաժողովի անդամ կամ որեւէ այլ կարգավիճակով:

20. Դատավորները արդարադատություն իրականացնելիս հավասար են եւ օժտված են միեւնույն կարգավիճակով: Դատարանի նախագահը եւ նրա տեղակալն իրավասու չեն ձեռնարկելու այնպիսի գործողություններ, որոնք ուղղված են այլ դատավորների նկատմամբ ցանկացած ոչ իրավաչափ առավելություն ձեռք բերելուն:

21. Ինչպես իր լիազորություններն իրականացնելիս, այնպես էլ արտաձառայողական հարաբերություններում դատավորը պետք է խուսափի շահերի բախումից, ինչպես նաեւ այն ամենից, ինչը կարող է նսեմացնել դատական իշխանության հեղինակությունը, դատավորի արժանապատվությունը կամ կասկածի տակ դնել իր անկողմնակալությունը, արդարությունն ու անաչառությունը:

ԳԼՈՒԽ III. Դատարանի աշխատակազմը

Պաշտոնատար անձանց եւ աշխատակիցների կարգավիճակը

22. Դատարանի գործունեությունն ապահովում է Դատարանի աշխատակազմը:

23. Դատարանի աշխատակազմի կառուցվածքում ընդգրկվում են դատավորների քարտուղարությունները եւ Դատարանի քարտուղարությունը:

24. Դատավորի քարտուղարությունը կազմված է դատավորի խորհրդականից եւ դատավորի օգնականից:

25. Դատարանի քարտուղարության կողմից իրականացվում է իրավական, կազմակերպական, նյութատեխնիկական եւ Դատարանի գործունեության այլ ապահովում:

26. Դատարանի քարտուղարության կառուցվածքն ու թվակազմը հաստատվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

27. Դատարանի քարտուղարությունը ղեկավարում է Դատարանի քարտուղարության ղեկավարը: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ունի երկու տեղակալ: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ու նրա տեղակալները համարվում են Դատարանի պաշտոնատար անձինք, որոնք նշանակվում են պաշտոնի եւ ազատվում են պաշտոնից սույն Ստատուտին եւ Պայմանագրին համապատասխան: Դատարանի քարտուղարության ղեկավարն ու նրա տեղակալները չեն կարող լինել միեւնույն անդամ պետության քաղաքացիներ:

28. Աշխատանքային իրավահարաբերությունները կարգավորվում են Պայմանագրով, Միության շրջանակներում կնքվող կիրառելի միջազգային պայմանագրերով եւ Դատարանի գտնվելու վայրի պետության օրենսդրությամբ:

29. Դատավորի խորհրդականը համարվում է Դատարանի պաշտոնատար անձ, որը նշանակվում է պաշտոնի եւ ազատվում է պաշտոնից Դատարանի նախագահի կողմից համապատասխան դատավորի առաջարկով:

30. Դատավորի խորհրդականն իրականացնում է դատավորի գործունեության տեղեկատվական եւ վերլուծական ապահովումը:

31. Դատավորի խորհրդականը պետք է ունենա բարձր բարոյական հատկանիշներ, լինի միջազգային իրավունքի եւ (կամ) արտաքին տնտեսական գործունեության ոլորտներում փորձառու մասնագետ:

32. Դատավորի օգնականը Դատարանի աշխատակից է, որը Դատարանի նախագահի կողմից նշանակվում է պաշտոնի եւ ազատվում է պաշտոնից համապատասխան դատավորի առաջարկով:

33. Դատավորի օգնականն իրականացնում է դատավորի գործունեության կազմակերպական ապահովում:

34. Դատարանի քարտուղարության ղեկավարի եւ նրա տեղակալների պաշտոնը զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրությունը Դատարանի մրցույթային հանձնաժողովի կողմից իրականացվում է մրցույթային հիմունքներով՝ հաշվի առնելով անդամ պետությունների հավասար ներկայացվածության սկզբունքը:

Նշված պաշտոնները զբաղեցնելու մասնակցության համար նախատեսված թեկնածությունները ներկայացվում են անդամ պետությունների կողմից:

35. Դատարանի քարտուղարությունը մրցույթային հիմունքներով կազմավորվում է անդամ պետությունների քաղաքացիներից՝ հաշվի առնելով Միության բյուջեում անդամ պետությունների մասնաբաժինը:

Դատարանի քարտուղարության աշխատակիցներն աշխատանքի են ընդունվում իրենց հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա:

36. Դատարանի քարտուղարությունում պաշտոն զբաղեցնելու համար թեկնածուների ընտրության հարցերով Դատարանի մրցույթային հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվում են Դատարանի բոլոր դատավորները՝ բացառությամբ Դատարանի նախագահի:

Մրցույթային հանձնաժողովի անդամներն ընտրում են Մրցույթային հանձնաժողովի նախագահ:

Մրցույթային հանձնաժողովն իր որոշումներն ընդունում է ձայների մեծամասնությամբ հանձնարարականների տեսքով եւ ներկայացնում է դրանք Դատարանի նախագահին՝ նշանակման համար:

37. Դատարանի քարտուղարությունում թափուր պաշտոնների զբաղեցման համար մրցույթի անցկացման կարգը սահմանվում է Դատարանի կողմից եւ հաստատվում է Դատարանի նախագահի կողմից՝ Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից սահմանվող մրցույթի անցկացման հիմնական կանոնների համաձայն:

38. Դատարանի քարտուղարության տեխնիկական անձնակազմն աշխատանքի է ընդունվում Դատարանի քարտուղարության ղեկավարի կողմից՝ նրանց հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրերի հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ IV. Դատարանի իրավասությունը

39. Դատարանը քննում է այն վեճերը, որոնք ծագում են Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումների կիրարկման հարցերի շուրջ.

1) անդամ պետության դիմումի համաձայն՝

Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագիրը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին համապատասխանելու մասին,

այլ անդամ պետության (այլ անդամ պետությունների) կողմից Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերը եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումները, ինչպես նաեւ նշված միջազգային պայմանագրերի եւ (կամ) որոշումների առանձին դրույթները պահպանելու մասին,

Հանձնաժողովի որոշումների կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումներին համապատասխանելու մասին,

Հանձնաժողովի գործողությունը (անգործությունը) վիճարկելու մասին.

2) տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի համաձայն՝

ձեռնարկատիրական եւ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում անմիջականորեն տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին եւ օրինական շահերին առնչվող Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանելու մասին, եթե այդպիսի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները հանգեցրել են Պայմանագրով եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով տնտեսավարող սուբյեկտի համար նախատեսված իրավունքների եւ օրինական շահերի խախտմանը,

Հանձնաժողովի՝ ձեռնարկատիրական եւ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում անմիջականորեն տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին եւ օրինական շահերին առնչվող գործողությունը (անգործությունը) վիճարկելու մասին, եթե այդպիսի գործողությունը (անգործությունը) հանգեցրել է Պայմանագրով եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով տնտեսավարող սուբյեկտի համար նախատեսված իրավունքների եւ օրինական շահերի խախտմանը:

Սույն Ստատուտի նպատակների համար տնտեսավարող սուբյեկտ ասելով՝ ենթադրվում է իրավաբանական անձ, որը գրանցված է անդամ պետության կամ երրորդ պետության օրենսդրության համաձայն, կամ ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես անհատ ձեռնարկատեր՝ անդամ պետության կամ երրորդ պետության օրենսդրության համաձայն:

40. Անդամ պետությունները կարող են Դատարանի իրավասությանը վերապահել այլ վեճեր, որոնց լուծումը Դատարանի կողմից անմիջականորեն նախատեսված է Պայմանագրով, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով, երրորդ կողմի հետ կնքվող՝ Միության միջազգային պայմանագրերով կամ անդամ պետությունների միջեւ կնքվող այլ միջազգային պայմանագրերով:

41. Վեճի լուծման մասով Դատարանի իրավասության առկայության հարցը որոշվում է Դատարանի կողմից: Դատարանը վեճի քննության համար իր կողմից իրավասություններով օժտված լինելու հարցը որոշելիս առաջնորդվում է Պայմանագրով, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով եւ (կամ) երրորդ կողմի հետ կնքվող՝ Միության միջազգային պայմանագրերով:

42. Դատարանի իրավասության մեջ չի մտնում Միության մարմիններին Պայմանագրով եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով ուղղակիորեն նախատեսված իրավասություններից բացի լրացուցիչ իրավասություններով օժտելը:

43. Վեճը Դատարանի կողմից վարույթ չի ընդունվում առանց Պայմանագրով եւ Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով նախատեսված խորհրդատվությունների, բանակցությունների կամ այլ եղանակներով հարցը նախադատական կարգով կարգավորելու համար հայտատուի կողմից անդամ պետությանը կամ Հանձնաժողովին դիմելու՝ բացառությամբ Պայմանագրով ուղղակիորեն սահմանված դեպքերի:

44. Եթե անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը հայտատուի դիմումն ընդունելու պահից 3 ամսվա ընթացքում համապատասխան միջոցներ չի ձեռնարկում հարցը նախադատական կարգով կարգավորելու համար, ապա վեճը քննելու վերաբերյալ դիմումը կարող է ուղարկվել Դատարան:

45. Վեճի կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ վեճը կարող է հանձնվել Դատարանի քննությանը՝ մինչեւ սույն Ստատուտի 44-րդ կետում նշված ժամկետը լրանալը:

46. Դատարանը, անդամ պետության կամ Միության մարմնի դիմումի համաձայն, իրականացնում է Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի եւ Միության մարմինների որոշումների դրույթների պարզաբանում, ինչպես նաեւ, Միության մարմինների եւ Դատարանի աշխատակիցների եւ պաշտոնատար անձանց դիմումի համաձայն, աշխատանքային իրավահարաբերությունների հետ կապված՝ Պայմանագրի, Միության

շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի եւ Միության մարմինների որոշումների դրույթների պարզաբանում (այսուհետ՝ պարզաբանում):

47. Դատարանի կողմից պարզաբանում իրականացնելը ենթադրում է խորհրդատվական եզրակացության ներկայացում եւ անդամ պետություններին չիզակում միջազգային պայմանագրերը համատեղ մեկնաբանելու իրավունքից:

48. Դատարանն իրականացնում է երրորդ կողմի հետ կնքվող՝ Միության միջազգային պայմանագրերի դրույթների պարզաբանում, եթե դա նախատեսված է այդպիսի միջազգային պայմանագրերով:

49. Վեճի քննության կամ պարզաբանման համար անդամ պետության անունից Դատարան դիմելն իրականացվում է անդամ պետության լիազորված մարմինների եւ կազմակերպությունների կողմից, որոնց ցանկը սահմանվում է յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից եւ դիվանագիտական ուղիներով ուղարկվում է Դատարան:

50. Դատարանն արդարադատություն իրականացնելիս կիրառում է՝

1) միջազգային իրավունքի՝ համընդհանուր ճանաչում ունեցող սկզբունքները եւ նորմերը.

2) Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերը եւ այլ միջազգային պայմանագրեր, որոնց մասնակիցները վեճի կողմ հանդիսացող պետություններն են.

3) Միության մարմինների որոշումներն ու կարգադրությունները.

4) միջազգային սովորույթը՝ որպես համընդհանուր գործելակերպի ապացույց, որը ճանաչված է որպես իրավական նորմ:

51. Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի եւ երրորդ կողմի հետ կնքվող՝ Միության միջազգային պայմանագրերի դրույթները, կապված վեճերի կարգավորման, պարզաբանման եւ մեկնաբանման հետ, կիրառվում են սույն Ստատուտին չհակասող մասում:

ԳԼՈՒԽ V. Վարույթը

Բաժին 1

Վեճերի կարգավորման գործերով վարույթը

52. Դատարանում վեճերի կարգավորման վերաբերյալ գործերի քննության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

53. Դատարանը վարույթն իրականացնում է՝ հիմնվելով հետևյալ սկզբունքների վրա՝

դատավորների անկախություն.

քննության հրապարակայնություն.

հրապարակայնություն.

վեճի կողմերի հավասարություն.

մրցակցություն.

կոլեգիալություն:

Վարույթի իրականացման սկզբունքների կիրարկման կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

54. Միության շրջանակներում կնքվող որեւէ միջազգային պայմանագրի եւ (կամ) Հանձնաժողովի որոշման կապակցությամբ դիմումը Դատարանի կողմից ընդունելը հիմք չէ այդ միջազգային պայմանագրի եւ (կամ) որոշման եւ (կամ) դրա առանձին դրույթների գործողության դադարեցման համար՝ բացառությամբ այն դեպքերի, որոնք ուղղակիորեն նախատեսված են Պայմանագրով:

55. Դատարանը կարող է Դատարան դիմում ներկայացրած տնտեսավարող սուբյեկտներից, անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից կամ կազմակերպություններից, ինչպես նաեւ Միության մարմիններից պահանջել գործի քննության համար անհրաժեշտ նյութերը:

56. Սահմանափակ տարածման տեղեկությունները կարող են ընդունվել Դատարանի կողմից կամ ներկայացվել գործին մասնակցող անձի կողմից՝ Պայմանագրի, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի, Կանոնակարգի եւ անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն: Դատարանը ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ այդպիսի տեղեկությունների պաշտպանության համար:

57. Դատարանում վարույթն իրականացվում է վեճի կողմերի, հայտատուի, նրանց ներկայացուցիչների, փորձագետների, այդ թվում՝ մասնագիտացված խմբերի փորձագետների, մասնագետների, վկաների եւ թարգմանիչների մասնակցությամբ:

58. Գործին մասնակցող անձինք օգտվում են դատավարական իրավունքներից եւ կրում են դատավարական պարտականություններ՝ Կանոնակարգի համաձայն:

59. Մասնագիտացված խմբերի փորձագետներին շնորհվում է անձեռնմխելիություն վարչական, քաղաքացիական եւ քրեական իրավազորությունից, ամբողջ ասվածի եւ գրածի առնչությամբ՝ կապված Դատարանի կողմից գործի քննության գործընթացում նրանց մասնակցության հետ: Այս անձինք անձեռնմխելիությունը կորցնում են Կանոնակարգով սահմանված սահմանափակ տարածման տեղեկատվության օգտագործման եւ պաշտպանության կարգի խախտման դեպքում:

60. Եթե անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը գտնում են, որ վեճի առնչությամբ որոշումը կարող է վնաս հասցնել իրենց շահերին, ապա այդ անդամ պետությունը կամ Հանձնաժողովը կարող է ներկայացնել միջնորդություն՝ գործում որպես վեճի շահագրգիռ մասնակից հանդես գալը թույլատրելու մասին:

61. Դատարանն առանց քննության է թողնում վնասների փոխհատուցման կամ այլ գույքային բնույթի պահանջները:

62. Տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից Դատարան դիմելու դեպքում գանձվում է տուրք:

63. Տուրքը տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից վճարվում է նախքան Դատարան դիմում ներկայացնելը:

64. Դատարանի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի մեջ ներկայացված պահանջները բավարարելու դեպքում տուրքը վերադարձվում է:

65. Տուրքի չափը, վճարման արժույթը, հաշվեգրման, օգտագործման եւ վերադարձնելու կարգը սահմանվում են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

66. Գործի քննության ընթացքում յուրաքանչյուր կողմ ինքնուրույն է կրում իր դատական ծախսերը:

67. Գործի քննության ցանկացած փուլում կողմերը կարող են վեճը կարգավորել հաշտության համաձայնության կնքմամբ՝ հայտատուի կողմից իր պահանջներից հրաժարվելու կամ դիմումը հետ վերցնելու միջոցով:

Բաժին 2

Պարզաբանման գործերով վարույթը

68. Պարզաբանման գործերով քննության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

69. Դատարանն իրականացնում է պարզաբանման գործերով վարույթ՝ դատավորների անկախության եւ կոլեգիալության սկզբունքների հիման վրա:

Բաժին 3

Դատարանի կազմը

70. Դատարանը գործը քննում է Դատարանի մեծ կոլեգիայի, Դատարանի կոլեգիայի եւ Դատարանի բողոքարկման պալատի կազմով:

71. Դատարանը վեճերի լուծման վերաբերյալ գործերը քննում է Դատարանի մեծ կոլեգիայի նիստերին սույն Ստատուտի 39-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված դեպքերում:

72. Մեծ կոլեգիան քննում է Կանոնակարգով նախատեսված ընթացակարգային հարցեր:

73. Դատարանը պարզաբանման մասին գործեր է քննում Դատարանի մեծ կոլեգիայի նիստերին:

74. Դատարանի մեծ կոլեգիայի կազմում ընդգրկվում են Դատարանի բոլոր դատավորները:

75. Դատարանի մեծ կոլեգիայի դատական նիստը իրավազոր է համարվում այն դեպքում, երբ նիստին ներկա են Դատարանի բոլոր դատավորները:

76. Դատարանը նիստ է գումարում Դատարանի կոլեգիայի կազմով սույն Ստատուտի 39-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքերում:

77. Դատարանի կոլեգիայի կազմում ընդգրկվում է յուրաքանչյուր անդամ պետությունից մեկ դատավոր՝ ըստ դատավորների ազգանունների հերթականության՝ ռուսերենի այբուբենի առաջին տառից սկսած:

78. Դատարանի կոլեգիայի դատական նիստը իրավազոր է համարվում այն դեպքում, երբ նիստին ներկա է յուրաքանչյուր անդամ պետությունից մեկ դատավոր:

79. Դատարանի կոլեգիայի որոշումների բողոքարկման մասին դիմումներ քննելիս Դատարանը նիստ է գումարում Դատարանի բողոքարկման պալատի կազմով:

80. Դատարանի բողոքարկման պալատի կազմում ընդգրկվում են Դատարանի՝ անդամ պետությունների կողմից ներկայացված դատավորները, որոնք մասնակցություն չեն ունեցել այն գործի քննությանը, որի առնչությամբ Դատարանի կոլեգիայի կայացրած որոշումը բողոքարկվում է:

81. Դատարանի բողոքարկման պալատի դատական նիստն իրավազոր է համարվում, եթե դրան յուրաքանչյուր անդամ պետությունից մասնակցում է մեկ դատավոր:

ԳԼՈՒԽ VI. Մասնագիտացված խմբերը

82. Կոնկրետ վեճի քննության ընթացքում, որի առարկան արդյունաբերական լրավճարների, գյուղատնտեսության պետական աջակցության միջոցների, հատուկ պաշտպանողական, հակազնագցման եւ փոխհատուցման միջոցների տրամադրման հարցերն են, ստեղծվում է մասնագիտացված խումբ:

83. Մասնագիտացված խումբը կազմված է երեք փորձագետից՝ յուրաքանչյուր ցուցակից մեկ փորձագետ՝ ներկայացված յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից՝ ըստ համապատասխան վեճի տեսակի:

84. Մասնագիտացված խմբի կազմը հաստատվում է Դատարանի կողմից:

85. Գործի քննությունն իրականացնելուց հետո մասնագիտացված խումբը կազմալուծվում է:

86. Անդամ պետությունները Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 60 օրացուցային օր հետո Դատարան են ուղարկում նվազագույնը երեք այնպիսի փորձագետից կազմված ցանկ, ըստ սույն Ստատուտի 82-րդ կետով նախատեսված վեճի յուրաքանչյուր տեսակի, որոնք պատրաստ են եւ կարող են հանդես գալ որպես մասնագիտացված խմբերի անդամներ:

Անդամ պետությունները կանոնավոր հիմունքներով, սակայն ոչ պակաս, քան տարին մեկ անգամ թարմացնում են փորձագետների ցանկը:

87. Որպես փորձագետներ հանդես են գալիս ֆիզիկական անձինք, որոնք բարձր որակավորման մասնագետներ են եւ ունեն հատուկ գիտելիքներ ու փորձ սույն Ստատուտի 82-րդ կետում նշված՝ վեճերի առարկան կազմող հարցերում:

88. Փորձագետները հանդես են գալիս որպես անհատներ, գործում են անկախ, ինչպես նաեւ կապված չեն վեճի կողմերից որեւէ մեկի հետ եւ նրանցից որեւէ ցուցում չեն կարող ստանալ:

89. Փորձագետը շահերի բախման առկայության դեպքում չի կարող հանդես գալ որպես մասնագիտացված խմբի անդամ:

90. Մասնագիտացված խումբը պատրաստում է եզրակացություն, որը պարունակում է գործի փաստական հանգամանքների անկողմնակալ գնահատականը, եւ Կանոնակարգով սահմանված ժամկետներում այն ներկայացնում է Դատարան:

91. Մասնագիտացված խմբի եզրակացությունը կրում է խորհրդատվական բնույթ, բացառությամբ սույն Ստատուտի 92-րդ կետի երրորդ պարբերությամբ նախատեսված դեպքերի, եւ Դատարանի կողմից գնահատվում է սույն Ստատուտի 104-110-րդ կետերով նախատեսված որոշումներից մեկն ընդունելիս:

92. Մասնագիտացված խմբի կողմից վեճի վերաբերյալ պատրաստած եզրակացությունը, որի առարկան արդյունաբերական լրավճարների կամ գյուղատնտեսության պետական աջակցության միջոցների տրամադրման հարցերն են, պետք է պարունակի խախտման առկայության կամ բացակայության մասին եզրահանգումներ, ինչպես նաեւ խախտման առկայության դեպքում՝ համապատասխան փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասին եզրահանգումներ:

Եզրահանգումների՝ խախտման առկայության կամ բացակայության մասով մասնագիտացված խմբի եզրակացությունը կրում է խորհրդատվական բնույթ եւ Դատարանի կողմից գնահատվում է սույն Ստատուտի 104-110-րդ կետերով նախատեսված որոշումներից մեկն ընդունելիս:

Մասնագիտացված խմբի՝ եզրահանգումների համապատասխան փոխհատուցման միջոցների կիրառման մասով եզրակացությունը պարտադիր է Դատարանի համար որոշումներ ընդունելիս:

93. Մասնագիտացված խմբերի կազմավորման եւ գործունեության կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

94. Մասնագիտացված խմբերի փորձագետների ծառայությունների վճարման կարգը սահմանվում է Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի կողմից:

ԳԼՈՒԽ VII. Դատարանի ակտերը

95. Դատարանը Կանոնակարգով սահմանված ժամկետներում ընդունում է Դատարանի գործունեության ընթացակարգային հարցերով որոշումներ՝ ներառյալ որոշումներ՝

- 1) դիմումը վարույթ ընդունելու կամ ընդունելը մերժելու մասին.
- 2) գործով վարույթը կասեցնելու կամ վերականգնելու մասին.
- 3) գործով վարույթը դադարեցնելու մասին:

96. Դիմումն ընդունելու օրվանից ոչ ուշ, քան 90 օրվա ընթացքում Դատարանը վեճի քննության արդյունքներով ընդունում է որոշում, իսկ պարզաբանման մասին դիմումի դեպքում ներկայացնում է խորհրդատվական եզրակացություն:

97. Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում որոշում ընդունելու ժամկետը կարող է երկարաձգվել:

98. Պարզաբանման մասին դիմումի համաձայն տրամադրված խորհրդատվական եզրակացությունը կրում է խորհրդատվական բնույթ:

99. Սույն Ստատուտի 39-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված վեճերի քննության արդյունքներով Դատարանն ընդունում է որոշում, որը վեճի կողմերի կողմից կատարման համար պարտադիր է:

100. Սույն Ստատուտի 39-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված վեճերի քննության արդյունքներով Դատարանն ընդունում է որոշում, որը Հանձնաժողովի կողմից կատարման համար պարտադիր է:

101. Դատարանի որոշումը չի կարող դուրս գալ դիմումի մեջ նշված հարցերի շրջանակից:

102. Դատարանի որոշումը չի փոփոխում եւ (կամ) չի վերացնում Միության գործող իրավունքի նորմերը, անդամ պետությունների օրենսդրությունները եւ չի ստեղծում նորը:

103. Առանց սույն Ստատուտի 111–113-րդ կետերի դրույթներին հակասելու՝ վեճի կողմերը կարող են ինքնուրույն սահմանել Դատարանի որոշման կատարման ձեւն ու եղանակը:

104. Անդամ պետության դիմումի համաձայն Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագիրը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին համապատասխանելու վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի մեծ կոլեգիան ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագիրը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին չհամապատասխանելու մասին.

2) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագիրը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին համապատասխանելու մասին:

105. Անդամ պետության դիմումի համաձայն Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերը եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումները, ինչպես նաեւ նշված միջազգային պայմանագրերի եւ (կամ) որոշումների առանձին դրույթներն այլ անդամ պետության (այլ անդամ պետությունների) կողմից պահպանելու վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի մեծ կոլեգիան ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերը եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումները, ինչպես նաեւ նշված միջազգային պայմանագրերի եւ (կամ) որոշումների առանձին դրույթներն անդամ պետության (անդամ պետությունների) կողմից պահպանելու փաստն արձանագրելու մասին.

2) Պայմանագիրը, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերը եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումները, ինչպես նաեւ նշված միջազգային պայմանագրերի եւ (կամ) որոշումների առանձին դրույթներն անդամ պետության (անդամ պետությունների) կողմից չպահպանելու փաստն արձանագրելու մասին:

106. Անդամ պետության դիմումի համաձայն Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումներին համապատասխանելու վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի մեծ կոլեգիան ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումներին չհամապատասխանելու մասին.

2) Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների՝ Պայմանագրին, Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին եւ (կամ) Միության մարմինների որոշումներին համապատասխանելու մասին:

107. Անդամ պետության դիմումի համաձայն Հանձնաժողովի գործողության (անգործության) բողոքարկման վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի մեծ կոլեգիան ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող ճանաչելու մասին.

2) բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանող ճանաչելու մասին:

108. Տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի համաձայն ձեռնարկատիրական եւ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում անմիջականորեն տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներին ու օրինական շահերին առնչվող Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանելու վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի կոլեգիան, եթե տվյալ որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները հանգեցրել են Պայմանագրով եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով նախատեսված՝ տնտեսավարող սուբյեկտի

իրավունքների ու օրինական շահերի խախտմանը, ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանող ճանաչելու մասին.

2) Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող ճանաչելու մասին:

109. Տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի համաձայն Հանձնաժողովի գործողության (անգործության) բողոքարկման վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի մեծ կոլեգիան ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Հանձնաժողովի բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող ու ձեռնարկատիրական եւ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը խախտող ճանաչելու մասին.

2) Հանձնաժողովի բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանող ու ձեռնարկատիրական եւ այլ տնտեսական գործունեության ոլորտում տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը չխախտող ճանաչելու մասին:

110. Տնտեսավարող սուբյեկտի դիմումի համաձայն Դատարանի կոլեգիայի որոշման բողոքարկման վերաբերյալ գործի քննության արդյունքներով Դատարանի բողոքարկման պալատն ընդունում է հետեւյալ որոշումներից մեկը՝

1) Դատարանի կոլեգիայի որոշումն անփոփոխ թողնելու, իսկ բողոքարկման մասին դիմումը չբավարարելու մասին.

2) Դատարանի կոլեգիայի որոշումն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն վերացնելու կամ այն փոփոխելու, սույն Ստատուտի 108-րդ եւ 109-րդ կետերին համապատասխան նոր որոշում կայացնելու մասին:

111. Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները, որոնք Դատարանի կողմից ճանաչվել են Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող, շարունակում են գործողության մեջ մնալ Դատարանի համապատասխան որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ նախքան Հանձնաժողովի կողմից տվյալ որոշումը կատարելը:

Հանձնաժողովի որոշումը կամ դրա առանձին դրույթները, որոնք Դատարանի կողմից ճանաչվել են Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող, Հանձնաժողովի կողմից համապատասխանեցվում են Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին ողջամիջ, սակայն Դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից 60 օրացուցային օրը չգերազանցող ժամկետում, եթե այլ ժամկետ սահմանված չէ Դատարանի որոշմամբ:

Դատարանը, հաշվի առնելով Պայմանագրի եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերի դրույթները, իր որոշման մեջ կարող է Հանձնաժողովի որոշումը Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին համապատասխանեցնելու համար սահմանել այլ ժամկետ:

112. Վեճի կողմերից մեկի հիմնավորված միջնորդության առկայության դեպքում Հանձնաժողովի որոշման կամ դրա առանձին դրույթների գործողությունը, որոնք Դատարանի կողմից ճանաչվել են Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին չհամապատասխանող, կարող է Դատարանի որոշմամբ կասեցվել այդպիսի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

113. Դատարանի որոշմամբ այլ ժամկետ սահմանված չլինելու դեպքում Հանձնաժողովը պարտավոր է ողջամիտ, սակայն Դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից 60 օրացուցային օրը չգերազանցող ժամկետում կատարել Դատարանի ուժի մեջ մտած այն որոշումը, որով Դատարանը սահմանել է, որ Հանձնաժողովի բողոքարկվող գործողությունը (անգործությունը) չի համապատասխանում Պայմանագրին եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերին եւ որ Հանձնաժողովի այդպիսի գործողությամբ (անգործությամբ) խախտվել են տնտեսավարող սուբյեկտների իրավունքներն ու օրինական շահերը, որոնք նախատեսված են Պայմանագրով եւ (կամ) Միության շրջանակներում կնքվող միջազգային պայմանագրերով:

114. Դատարանի որոշումը չկատարելու դեպքում անդամ պետությունն իրավասու է դիմել Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդ՝ դրա կատարման հետ կապված անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկելու նպատակով:

115. Հանձնաժողովի կողմից Դատարանի որոշումը չկատարելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտն իրավասու է Դատարան դիմել դրա կատարման համար միջոցներ ձեռնարկելու միջնորդությամբ:

Դատարանը, տնտեսավարող սուբյեկտի միջնորդությամբ, այն ստանալու օրվանից 15 օրացուցային օրվա ընթացքում դիմում է Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդ՝ տվյալ հարցով որոշում ընդունելու համար:

116. Դատարանի ակտերը ենթակա են հրապարակման Դատարանի պաշտոնական տեղեկագրում եւ Դատարանի պաշտոնական համացանցային կայքում:

117. Դատարանի որոշումը գործի կողմերի հիմնավորված միջնորդության առկայության դեպքում կարող է պարզաբանվել միայն Դատարանի կողմից՝ առանց դրա էության եւ բովանդակության փոփոխման:

ԳԼՈՒԽ VIII. Եզրափակիչ դրույթներ

118. Դատավորները, պաշտոնատար անձինք, Դատարանի աշխատակիցները, գործին մասնակցող անձինք, մասնագիտացված խմբերի փորձագետները գործի քննության ընթացքում իրենց կողմից ստացված տեղեկությունները չեն հրապարակում եւ երրորդ կողմին չեն փոխանցում առանց տվյալ տեղեկությունները տրամադրած անձի գրավոր համաձայնության:

119. Սահմանափակ տարածման տեղեկություններն օգտագործելու ու պաշտպանելու կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով:

120. Դատարանն իր գործունեության մասին յուրաքանչյուր տարի հաշվետվություն է ներկայացնում Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդ:
